

Wykład 2

Twierdzenie 2.1 Dla dowolnych liczb zespolonych z i s zachodzą wzory:

$$\begin{aligned} a) \operatorname{Re}(z + s) &= \operatorname{Re}(z) + \operatorname{Re}(s), & \operatorname{Im}(z + s) &= \operatorname{Im}(z) + \operatorname{Im}(s), \\ \overline{z + s} &= \overline{z} + \overline{s}. \\ b) \overline{z \cdot s} &= \overline{z} \cdot \overline{s}, & |z \cdot s| &= |z| \cdot |s|, & \operatorname{Arg}(z \cdot s) &= \operatorname{Arg}(z) + \operatorname{Arg}(s). \\ c) r(\cos \alpha + i \sin \alpha) \cdot s(\cos \beta + i \sin \beta) &= rs(\cos(\alpha + \beta) + i \sin(\alpha + \beta)) \end{aligned}$$

Twierdzenie 2.2 wzory de Moivre'a

$$[r(\cos \varphi + i \sin \varphi)]^n = r^n(\cos n\varphi + i \sin n\varphi)$$

Definicja 2.3 Pierwiastkiem pierwotnym stopnia n z 1 nazywamy taką liczbę zespoloną z , że $z^n = 1$ ale dla każdego $1 \leq m < n$, $z^m \neq 1$.

Przykład 2.4 Pierwiastkiem pierwotnym stopnia n z 1 jest na przykład

$$\varepsilon_n = \left(\cos \frac{2\pi}{n} + i \sin \frac{2\pi}{n}\right)$$

Twierdzenie 2.5 Jeżeli $a \neq 0$ to równanie $x^n = a$ ma w liczbach zespolonych dokładnie n różnych rozwiązań różniących się o potęgę pierwiastka pierwotnego z 1. Dokładniej: jeżeli $a = r(\cos \alpha + i \sin \alpha)$ to rozwiązania równania $x^n = a$ są postaci $x_k = \sqrt[n]{r}(\cos \frac{\alpha + 2k\pi}{n} + i \sin \frac{\alpha + 2k\pi}{n}) = \sqrt[n]{r}(\cos \frac{\alpha}{n} + i \sin \frac{\alpha}{n})\varepsilon_n^k$

Twierdzenie 2.6 $|z|^2 = z\bar{z}$.

Algorytm rozwiązywania równań stopnia 2 :

$$ax^2 + bx + c = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac$$

$$\sqrt{\Delta} \text{ dowolne rozwiązanie równania } x^2 = \Delta$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}.$$

Przykład 2.7 $y^3 + py + q = 0$

gdzie współczynniki p, q są liczbami zespolonymi. Określmy jego wyróżnik jako

$$\Delta = \left(\frac{p}{3}\right)^3 + \left(\frac{q}{2}\right)^2.$$

Wówczas

$$y_{1,2,3} = \sqrt[3]{-\frac{q}{2} - \sqrt{\Delta}} + \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\Delta}} = \sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\Delta}} - \frac{p}{3\sqrt[3]{-\frac{q}{2} + \sqrt{\Delta}}}$$

Twierdzenie 2.8 (Zasadnicze twierdzenie Algebry) Każdy wielomian o współczynnikach zespolonych stopnia ≥ 1 ma pierwiastek.

Bez dowodu

Twierdzenie 2.9 Wielomiany nad ciałem można dzielić z resztą.

Twierdzenie 2.10 (Bezoute'a.) Liczba z jest pierwiastkiem wielomianu $w(x)$ wtedy i tylko wtedy gdy wielomian $(x - z)$ dzieli $w(x)$

Twierdzenie 2.11 Wielomiany o współczynnikach zespolonych rozkładają się na iloczyn wielomianów stopnia 1.

Twierdzenie 2.12 Wielomiany o współczynnikach rzeczywistych rozkładają się na iloczyn wielomianów stopnia ≤ 2 .

Przykład 2.13 $x^5 - 1 = (x - 1)(x^2 - 2x \cos \frac{2\pi}{5} + 1)(x^2 - 2x \cos \frac{4\pi}{5} + 1)$

Przestrzenie liniowe.

Definicja 2.14 Niech K będzie ciałem. Przestrzenią liniową V nad ciałem K nazywamy strukturę algebraiczną (algebrę)

$\mathbf{V} = \{V; \theta, +, \cdot\}$, w której: V jest zbiorem z wyróżnionym elementem θ oraz dwoma działaniami $+$ i \cdot zwanymi dodawaniem i mnożeniem przez liczby.

Elementy V nazywamy wektorami. Dodawanie przyporządkowuje parze wektorów wektor zaś mnożenie liczbie i wektorowi wektor.

$$+ : V \times V \rightarrow V, \alpha + \beta \in V.$$

$$\cdot : K \times V \rightarrow V, a \cdot \alpha \in V.$$

W przestrzeni liniowej działania spełniają następujące warunki zwane aksjomatami przestrzeni: Dla każdych $\alpha, \beta, \gamma \in V$ i $a, b \in K$

1) $\alpha + (\beta + \gamma) = (\alpha + \beta) + \gamma$	łączność dodawania
2) $\alpha + \beta = \beta + \alpha$	przemienność dodawania
3) $\theta + \alpha = \alpha + \theta = \alpha$	θ jest elementem neutralnym dodawania
4) $\forall \alpha \in V \exists \gamma \in V \alpha + \gamma = \theta$	istnienie elementu przeciwnego
5) $a \cdot (\alpha + \beta) = (a \cdot \alpha) + (a \cdot \beta)$	rozdzielność mnożenia względem dodawania
6) $(a + b) \cdot \alpha = a \cdot \alpha + b \cdot \alpha$	rozdzielność mnożenia względem dodawania
7) $(ab) \cdot \alpha = a \cdot (b \cdot \alpha)$	łączność mnożenia
8) $1 \cdot \alpha = \alpha$	1 jest elementem neutralnym mnożenia

Twierdzenie 2.15 Ciało ma naturalną strukturę przestrzeni liniowej nad swoim podciałem.

Twierdzenie 2.16 Niech W będzie przestrzenią liniową nad ciałem K zaś X zbiorem. Wówczas $V = W^X$ zbiór wszystkich funkcji z X do W jest przestrzenią liniową z działaniami:

$$(f + g)(x) \stackrel{\text{df}}{=} f(x) + g(x) \text{ i}$$

$$(rf)(x) \stackrel{\text{df}}{=} r(f(x)).$$

Wniosek 2.17 Ciągi K^n i macierze K_t^n z działaniami po współrzędnych są przestrzeniami liniowymi.

Podstawowe własności przestrzeni liniowych:

- 1) $a \cdot \alpha = \theta \Leftrightarrow a = 0$ lub $\alpha = \theta$
- 2) $a \neq 0 \Rightarrow a \cdot x = \beta$ ma jedno rozwiązanie.
- 3) $\alpha + \beta = \theta \Leftrightarrow \beta = (-1)\alpha$.

Definicja 2.18 Niech V przestrzenią liniową nad ciałem K . Podzbiór $W \subset V$ nazywamy podprzestrzenią jeżeli:

- 1) $\theta \in W$.
- 2) Jeżeli $\alpha, \beta \in W$ to $\alpha + \beta \in W$.
- 3) Jeżeli $\alpha \in W$ i $r \in K$ to $r\alpha \in W$.

Twierdzenie 2.19 Podprzestrzeń jest przestrzenią.